

Discussie glyfosaat

Feiten of emotie?

Chemische gewasbeschermingsmiddelen liggen onder een vergrootglas. In de publieke opinie is het label 'gif' snel toegekend. Dat heeft onmiskenbaar invloed op het toelatingsbeleid. Recent stond de toelating van glyfosaat onder druk. Is dat terecht? En: wat als het middel zou verdwijnen?

Tekst: Monique Ooms

Glyfosaat is al vanaf de jaren zeventig op de markt. De laatste jaren staat het middel ter discussie. “Er is in het Europees Parlement al twee keer gestemd over verlenging van de toelating”, vertelt Peter Smits van de KAVB. “De reguliere toelating van tien jaar zou plaatsmaken voor een toelating van drie of vijf jaar. Sommige landen waren voor, andere waren tegen. Inmiddels is er duidelijkheid: de toelating is met vijf jaar verlengd.” Bij de stemming hebben achttien landen voor een verlenging gestemd, negen tegen en een land onthield zich van stemming. Nederland stemde voor.

HETZE

Het is eigenlijk wel vreemd dat er discussie is ontstaan rond dit middel want: “Op zichzelf is er weinig aan de hand met glyfosaat. Het is een van de meest milieuvriendelijk herbiciden die op de markt is. Nadat Greenpeace een resultaat uit een – inmiddels achterhaald – Amerikaans onderzoek publiceerde, is een hetze ontstaan. Greenpeace heeft naar buiten gebracht dat glyfosaat kankerverwekkend is, en daarmee is het zaadje geplant. Consumenten kennen niet het hele verhaal en nemen aan dat het zo is. Dat leidt tot druk in de besluitvorming.” En dat is niet juist, vindt Smits. “Besluiten moeten worden gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek en niet op de publieke opinie.”

Omdat glyfosaat goed werkt tegen alle onkruiden, wordt het veel gebruikt, ook in de bollensector. “Particulieren en gemeenten gebruikten het ook om het terras en de straat schoon te houden. Die toepassing was niet goed voor het milieu, zo kwam het middel in het oppervlaktewater terecht, en dat is schadelijk voor de organismen die daar leven”, weet Smits.

Zo milieuvriendelijk is het middel dus ook weer niet...? “Voor alle chemische middelen geldt dat je ze volgens de richtlijnen moet gebruiken. Voor glyfosaat geldt dat je moet wegblijven bij de akkerranden, speciale spuitdoppen moet

WAT IS GLYFOSAAT?
Glyfosaat is een organische fosforverbinding die als totaalherbicide zeer ruim wordt toegepast. Het product komt uit de stal van Monsanto, dat het in de jaren zeventig op de markt bracht onder de naam Roundup. Omdat deze herbicide alle onkruiden doodt, is het zeer populair in de agrarische sector, bij gemeenten en bij particulieren. In de agrarische sector wordt glyfosaat vooral ingezet om eenjarige breedbladige onkruiden en grassen in het veld te doden.

gebruiken en niet bij harde wind moet spuiten. Als je je aan de regels houdt, gaat het allemaal goed.”

Smits wijst er verder op dat geen enkel onderzoek tot nu toe een verband heeft aangetoond tussen kanker en glyfosaat. “Greenpeace verwijst naar een oud Amerikaans rapport. Op dat moment bevatte het middel nog een hulpstof die er later uit is gehaald. Dus die onderzoeksresultaten zijn achterhaald. Met het oog op nieuwe stemmingen in het Europees Parlement zal er opnieuw onderzoek worden gedaan. Ik verwacht dat dan opnieuw blijkt dat glyfosaat, mits toegepast volgens de richtlijnen, niet schadelijk is voor de gezondheid.”

Smits verwacht dat het wegvallen van de toelating wel problemen zou opleveren voor bollentelers. “Glyfosaat is een ideaal middel om onkruid op de akker dood te spuiten. Als dit wegvalt, zullen kwekers terugvallen op een cocktail van allerlei middelen, maar het effect zal niet hetzelfde zijn.” Biologische alternatieven zijn er nauwelijks, en: “Die pakken vaak maar één onkruid aan. Ook dan moet je een mix samenstellen om het beoogde effect te bereiken.”

EMOTIE

Gerard Top, directeur van toeleverancier GMN sluit zich aan bij de mening van Peter Smits dat de discussie over de feiten zou moeten gaan. “We worden als sector steeds weer geconfronteerd met discussies die ontstaan rond middelen die schadelijk zouden zijn, terwijl er onvoldoende bewijs voor is. De discussie is nu puur gebaseerd op emotie, het zwartepieten is begonnen. Terwijl het feitelijk aan het Ctgb is om het middel te beoordelen. Als we ook al aan hun oordeel gaan twijfelen, waar kunnen we dan nog wel van uitgaan?”

Top denkt dat ‘het milieu uiteindelijk de dupe is’. “Glyfosaat ruimt onkruiden effectief op. Als telers dat niet meer mogen gebruiken, gaan ze andere middelen inzetten of een mix daarvan, en daar wordt het niet beter van.” Op dit moment zijn er geen middelen op de markt die hetzelfde doen als glyfosaat. “Er zit wel iets biologisch in de pijnlijn, maar dat is er nog niet. En onduidelijk is nog wat de effectiviteit daarvan is.” Belangrijk is dat het middel op de goede manier, volgens de richtlijnen wordt toegepast, beaamt Top. “De richtlijnen zijn er niet voor niks. Ik ga er vanuit dat dat inmiddels wel bij de hele sector stevig op het netvlies staat.”

Reacties

Rob Kreuk, J.Th. Kreuk & Zn. bv

“Ik vind het een belachelijke discussie. De hoeveelheden die wij gebruiken, zijn minimaal. Denk aan zo'n 6 liter per jaar. Voor de tweejarige lelieteelt zou het een drama zijn als het middel verdwijnt. Ook voor de winterbespuiting van tulp en andere voorjaarsbloeiërs is het onmisbaar om schoon te beginnen in het voorjaar. Een alternatief is er niet. Wij hebben ook geen alternatief plan voor het geval het middel zou verdwijnen. De enige oplossing is dan nog om te stoppen met de teelt.”

Edwin van Steijn, Van Steijn-Damen

“Als glyfosaat wegvalt, hebben wij een probleem. Dit is hét middel om wortelonkruiden goed te bestrijden. De discussie komt overwaaien uit Amerika en is niet op de juiste feiten gebaseerd. Kom nu eerst eens met bewijs. Het jammere is dat wij als bollensector een relatief kleine groep vormen waardoor het lastig is om een vuist te maken tegen dit soort ontwikkelingen. Ik denk dat de KAVB al veel goed werk doet om invloed uit te oefenen, maar het is gewoon een lastig onderwerp. De emotie weegt blijkbaar zwaarder dan de feiten.”